

Publiekssamenvatting maandanalyse geurhinder IJmondregio

Augustus 2020

Introductie

De provincie Noord-Holland, Tata Steel en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG) willen beter inzicht krijgen in de geuren en hun bronnen die overlast geven in de IJmondregio. Daarvoor delen de provincie en Tata Steel een deel van hun eNose-netwerk met elkaar om zo meer gegevens te hebben. Met de hiermee verkregen grotere dataset proberen wij te onderzoeken of er een relatie te vinden is tussen de binnengekomen klachten en de signalen van de eNoses. Deze samenwerking is een pilot voor de duur van één jaar. De samenwerking is op 1 mei 2020 ondertekend door de provincie Noord-Holland en Tata Steel.

Wat gaan we doen met de kennis?

Met de analyses willen we bronnen van geurhinder opsporen en onder welke omstandigheden die tot klachten leiden. Met deze informatie kan gezocht worden naar oplossingen om de hinder te verminderen. Ook willen we monitoren of bepaalde bronnen onevenredig veel klachten veroorzaken.

Oplossingen kunnen bijvoorbeeld aanpassingen zijn in de werkwijze van productieprocessen of het tijdelijk staken van werkzaamheden tijdens ongunstige weersomstandigheden.

Wat is een eNose?

De eNose is een meetinstrument met daarin vier sensoren die veranderingen in de samenstelling van de lucht waarnemen. In veel industriële omgevingen kunnen allerlei (chemische) stoffen in de lucht vrijkomen tijdens reguliere werkzaamheden en bij incidenten. Deze emissies zijn in beeld te brengen door de inzet van eNoses, elektronische neuzen. De eNoses signaleren geen specifieke stoffen, maar veranderingen in de samenstelling van de buitenlucht.

Waar bestaat het netwerk uit?

Op dit moment heeft het project een eNose-netwerk, bestaande uit 33 vaste eNoses (8 van Tata Steel, 25 van de provincie Noord-Holland), vier windvaneën en een weerstation voor het bepalen van windrichting en -snelheid. Het bedrijf Comon Invent levert en beheert de eNoses. Comon Invent en Tata Steel doen in samenspraak met de ODNZKG de analyse van binnengekomen klachten.

Analyse augustus

Dit maandverslag geeft een overzicht van de klachten die zijn binnengekomen en de analyse van de belangrijkste alarmeringen van eNoses in de IJmondregio in de maand augustus 2020.

Rapportages

Maandelijks openbare rapportages geven de resultaten van de analyses van de eNose-data en de binnengekomen klachten. Openbare kwartaalrapportages gaan in op de trends in de analyse.

Klachtenoverzicht

In de maand augustus 2020 zijn via Tata Steel, de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) en burgerinitiatief Stofmelder in totaal 209 klachten ontvangen. De drie dagen met het grootste aantal klachten (top-3 klachtendagen) in de maand augustus 2020 zijn (zie tabel 1):

- 1) 28 augustus: 29 klachten;
- 2) 19 augustus: 21 klachten;
- 3) 5 augustus: 17 klachten.

Tabel 1: Top 3 klachtendagen.

Aantal klachten	Datum	Locaties waar de klachten vandaan kwamen	Windrichting	Mogelijke bronnen
29	28-08-2020	Wijk aan Zee (26), Beverwijk (3)	Draaiend van zuid naar west naar zuidwest	KGF2 (16), Harsco (3), TSP (3), Niet te duiden (3), OSF2 (1), HO6 Slakgranulatie (1), KGF1 (1), Niet Tata (1)
21	19-08 -2020	Wijk aan Zee (21)	Zuid	KGF2 (21)
17	5-08-2020	Wijk aan Zee (15), Onbekend (2)	Draaiend van zuidwest naar zuid	KGF2 (15), Niet te duiden (2)

De klachten kwamen alle drie de dagen met name uit Wijk aan Zee. De data voor de verzamelde klachten zijn aangeleverd door Tata Steel en komen overeen met de klachten die de OD NZKG eveneens heeft binnengekregen.

Tabel 2: Overzicht aantal klachten per woonplaats.

Woonplaats	Aantal klachten
Wijk aan Zee	148
Beverwijk	36
IJmuiden	11
Heemskerk	4
Haarlem	2
Driehuis	1
Zandvoort	1
Santpoort-Noord	1
onbekend	5
Totaal	209

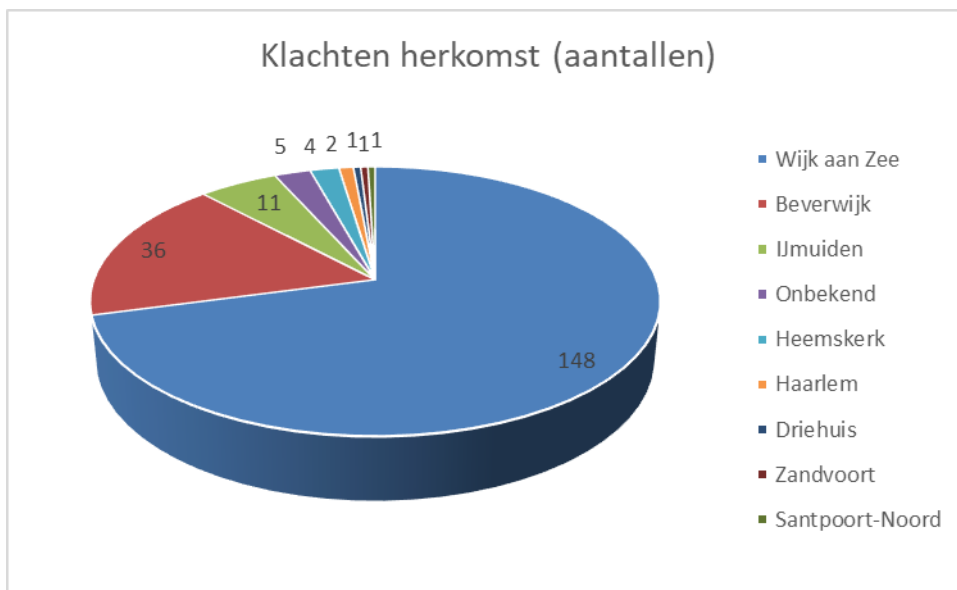
Om de mogelijke bron van de ervaren geurhinder te bepalen, kijkt Comon Invent naar de eNoseregistraties, de binnengekomen klachten en de windrichting . De analyses die Comon Invent uitvoert om de mogelijke bron te herleiden, onderzoeken zij verder met gebruik van de data van Tata Steel's eigen eNoses (die op het Tata-terrein staan).

De analyse duidt op Kookgasfabriek 2, de mogelijke bron voor de meeste in augustus ingediende klachten. Daarnaast hebben ook enkele andere fabrieken op het Tata-terrein een

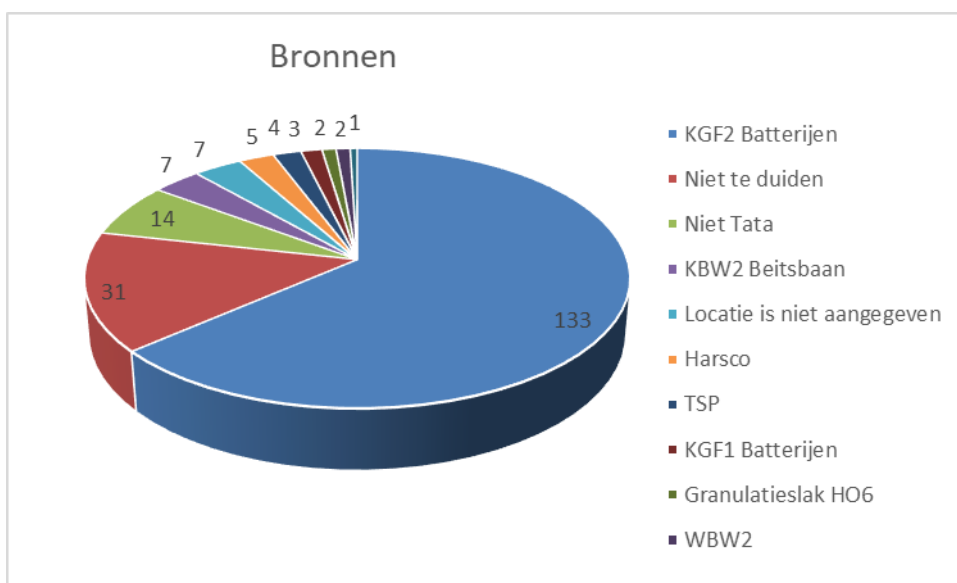
bijdrage geleverd. Op alle 3 de dagen uit de top 3 klachtendagen (28, 19 en 5 augustus) werd met name in Wijk aan Zee geurhinder ondervonden als gevolg van Kookgasfabriek 2. Tabel 3 geeft een overzicht van vermoedelijke bron van de geurhinder van de binnengekomen klachten. De herkomst van de klachten en de mogelijke bronnen van geurhinder zijn ook verhoudingsgewijs weergegeven in Figuur 1 en 2.

Tabel 3: Mogelijke bronnen van geurhinder voor de maand augustus, volgens analyse van Comon Invent.

Mogelijke veroorzaker	Aantal klachten
Kookgasfabriek 2 (KGF 2) Batterijen	133
Koudbandwalserij 2 (KBW 2) Beitsbaan	7
Harsco	5
Tata Steel Packaging (TSP)	4
Kookgasfabriek1(KGF 1) Batterijen	3
Hoogoven 6 Slakgranulatie	2
Warmbandwalserij 2 (WBW 2)	2
Oxystaalfabriek 2 (OSF 2)	1
Niet Tata	14
Niet te duiden	38
Totaal	209

Figuur 1: Taartdiagram herkomst klachten.

Figuur 2: Taartdiagram mogelijke bronnen van de geurhinder, naar aantal klachten.

Windrichting

Samen met de eNose-registraties en de windrichting (en -snelheid) kan je achterhalen wat de mogelijke bron was van de geurhinder op een bepaalde locatie. Deze maand waren de dominante windrichtingen: westzuidwest tot west (247,5 - 270°) en oost tot oostzuidoost (90 - 112,5°). Deze windrichtingen betekenen dat de gebieden waar de geur vooral heen waaide Wijk aan Zee en Beverwijk zijn. Tabel 1 geeft weer dat Wijk aan Zee de locatie was, waar in de maand augustus de meeste klachten vandaan kwamen.

Overzicht eNose registraties

Verhoogde waarnemingen op eNoses geven aan dat er een relatief grotere hoeveelheid van een stof of een mengsel van stoffen in de lucht aanwezig is. Een overzicht van de locaties van de 33 eNoses die meedoen aan dit project is te zien in Figuur 3.

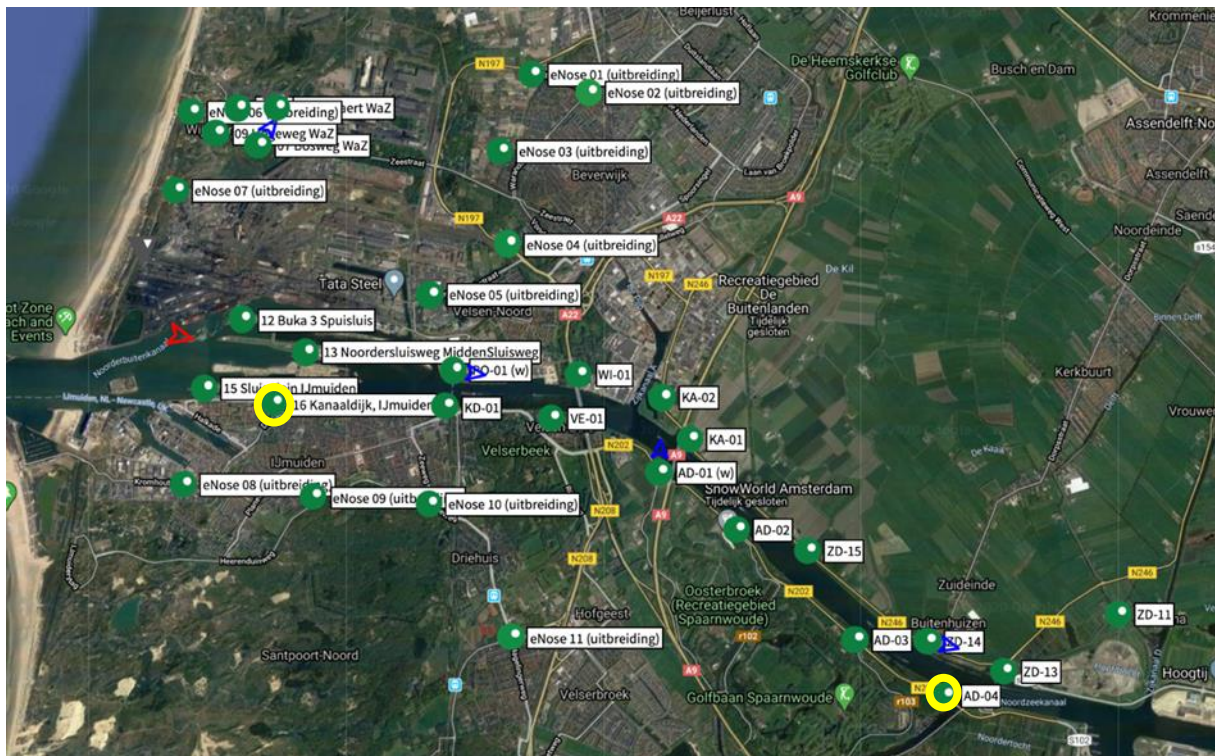
Tabel 4 geeft een overzicht van de drie eNoses met het hoogste signaalniveau in de maand augustus 2020. De eNoses genaamd "16 Kanaaldijk, IJmuiden", en AD-04 hadden het grootste aantal waarnemingen boven de ingestelde signaleringsgrens. In Figuur 3 is aangegeven wat de locaties zijn van deze eNoses.

Op 6 augustus werd voor het weekend een smogwaarschuwing uitgebracht met de verwachting van slechte luchtkwaliteit, ook was het Nationaal Hitteplan van kracht. Hierbij was sprake van stagerende meteo (een windstille situatie waarbij geëmitteerde stoffen zich ophopen en blijven hangen). De dagen met de meeste klachten en verhoogde meetsignalen vallen grotendeels samen met deze periode. Het optreden van smog geeft daarmee ook een verklaring voor de verhoogde waarnemingen en in beperkte mate de ervaren geurhinder, mede ook door het mooie weer waarbij mensen veel tijd buiten doorbrengen.

De meeste verhoogde waarden werden waargenomen op eNose "16 Kanaaldijk, IJmuiden". Deze eNose ligt in een woongebied in het noorden van IJmuiden en wordt bij noordelijke windrichtingen beïnvloed door bronnen op het Tata-terrein. De eNose "AD-04" bevindt zich op de zuidoever van het Noordzeekanaal ter hoogte van Zijkanaal C in een dun bevolkt gebied buiten de IJmond en wordt bij noordoostelijke wind beïnvloed door de stortplaats en de scheepvaart en bij oostelijke tot zuidoostelijke windrichting door de industrie in het Westelijk Havengebied van Amsterdam.

Tabel 4: Top 3 met overzicht van de eNoses met meeste waarnemingen boven de ingestelde signaleringsgrens in de maand augustus.

eNose	Aantal minuten boven de gestelde signaleringsgrens	Datum	Windrichting	Correspondeert met klachten?
16 Kanaaldijk, IJmuiden	305	08-08-2020	Oostelijke wind	Nee
16 Kanaaldijk, IJmuiden	132	07-08-2020	Noordelijke wind later naar Oost draaiende wind	Nee
AD-04	91	08-08-2020	Oostelijke wind	Nee

Figuur 3: Locaties van de eNoses die meedoen aan dit project. In het figuur zijn de 3 eNoses met de meeste verhoogde waarnemingen in de maand augustus geel omcirkeld.

Conclusie

- Er zijn in de maand augustus veel (209) geurklachten ontvangen.
- De Kookgasfabriek 2 was in de maand augustus de belangrijkste bron van geurhinder.
- De top-3-klachtendagen komt, net als in de voorgaande maanden, niet overeen met de top 3 dagen met de meeste verhoogde meetwaarden.
- De twee dagen met de meeste klachten vielen samen met de opbouw naar een zomersmog periode, die het begin vormde van een hittegolf.
- Het grote aantal klachten wordt mogelijk veroorzaakt doordat mensen in de zomermaanden meer buiten zijn.